

PAVOJINGI PARAZITAI TYKO TAVO AUGINTINIO KAIP APSAUGOTI?

UŽSUK PASITARTI

Šiltas oras ir smagūs pasivaikščiojimai gamtoje – didžiausias malonumas mums ir mūsų augintiniams, tačiau šalia šių malonumų slypi pavojus, nes vos tik atšyla oras, suaktyvėja erkės ir kiti parazitai, kurie gali sukelti odos ligas ir pakenkti augintinio sveikatai. Erkės, blusos ir utėlės yra dažniausiai sutinkami išoriniai augintinių parazitai. Išvengti parazitų galima tik reguliariai prižiūrint gyvūno kailį, o parazitams atsiradus, būtina skubiai juos išnaikinti.

DAŽNIAUSIAI PASITAIKANTYS PARAZITAI

Blusos

Tai dažniausiai pasitaikantis parazitas. Paprastai šunys ir katės blusomis užsikrečia per kontaktą su kitais gyvūnais. Kad augintinis turi blusų, pastebėsite iš padažnėjusio kasy-mosi ir inkštimo. Kai kuriais atvejais pasekmės gali būti kur kas skaudesnės – vietomis augintinis gali netekti plaukų, gali prasidėti uždegimai ir odos infekcijos. Blusų seilės taip pat gali sukelti įvairias ligas, pavyzdžiui: anemiją, dermatitą.

Blusos veisiasi ne tik gyvūno kailyje, jos lengvai išplinta po visus namus: blusų kiaušinėliai ilgą laiką gali gyventi kilimuose, grindų tarpuose, o užaugę vėl pulti auginti-nį. Įdomu tai, jog blusos ant kačių ir šunų sudaro tik 5 proc. visos blusų populiacijos, kiti 95 proc. blusų slepiasi namų aplinkoje kiaušinėlių, lervų ir lėliukių pavidalu.

Kitas įdomus faktas, jog gyvūnų blusos nėra pavojingos žmonėms, tačiau retkarčiais patekusios ant žmogaus odos jos gali sukelti alerginį niežulį. Norint visiškai atsikratyti šių parazitų, būtina ne tik gydyti gyvūną, bet ir išvalyti namus.

Utėlės

Smulkūs kraujasiurbiai vabzdžiai. Visą savo gyvenimą utėlės parazituoja ant gyvūno, kelis kartus per dieną maitinasi augintinio krauju, o iškritusios iš plaukų greitai žūva. Utėlės platina gyvūnai, kurie yra jomis užsikrėtę. Turintis utėlių augintinis kasosi, jam prasideda odos uždegimas. Utėlės deda kiaušinius ant plaukų, jie dažniausiai yra gerai matomi ant juodo kailio.

Utėlių buvimo požymiai:

- ◆ Sausas ir nušiuręs kailis;
- ◆ Gali imti slinkti plaukai;
- ◆ Jaučiamas niežulys, kartais labai stiprus;
- ◆ Utėlių buvimą galima nustatyti plika akimi – ant kailio ir odos matomos ne utėlės, o kiaušinėliai.

Erkės

Itin paplitę parazitai. Minta gyvūno krauju, dažnai sutinkamos žolėje. Daugelis erkių yra ligų sukėlėjai, kurie yra pavojingi ir gyvūnams, ir žmonėms. Erkės kelia didelį pavojų augintinių, ypač šunų, sveikatai, nes gali sukelti tokias ligas kaip babeziozė, Laimo liga ir kt.

Rizika susirgti erkių platinamomis ligomis yra didelė, jei:

- ◆ Keliaujate su augintiniu arba vaikštote miške bei pievose;
- ◆ Jei žinoma, kad regione yra diagnozuotos erkių platinamos infekcijos;
- ◆ Kieme yra daug krūmų, aukštos žolės ar lapų (tai erkių plitimo vietos);
- ◆ Nenaudojate gyvūnams skirtų preparatų nuo erkių.

PAVOJINGIAUSIOS ERKIŲ SUKELIAMOS LIGOS

Įsisiurbusi erkė gyvūnui gali sukelti rimtų negalavimų. Kad augintiniui įsisiurbė erkė, rodys pablogėjusi gyvūno būklė: karščiavimas, apetito netekimas, gyvūno apatiškumas, anemijos požymiai. Gali pasireikšti ir kiti simptomai, būdingi ligoms, kurias sukelia erkės.

Babesziozė

Ligos požymiai: karščiavimas, silpnumas, apetito ir svorio netekimas.

Babesziozė (piroplazmozė) – tai viena dažniausiai augintiniams diagnozuojamų ligų. Šią ligą sukelia babezijos, kraujyje parazituojantys pirmuonys. Pagrindiniai ligos simptomai – karščiavimas, silpnumas, apetito ir svorio netekimas.

Ligai progresuojant simptomai tampa dar sunkesni: kvėpavimas pasunkėja, augintinį gali kamuoti troškulys, atsirasti rausvos ar rudos spalvos šlapimas, gali prasidėti traukuliai ir galiausiai ištikti koma.

Negydomi gyvūnai gali nugaišti dėl besivystančio širdies bei kvėpavimo nepakankamumo, geltos (kepenų pažeidimo ir intoksikacijos). Babezioze užsikrėtusioms katėms gali pasireikšti ryški anemija ir gelta, tačiau jos kol kas šia liga serga rečiau.

Anaplazmozė

Ligos požymiai: karščiavimas, dingęs apetitas, viduriavimas, mieguistumas, blužnies padidėjimas, šlubavimas.

Kad augintinis užsikrėtė **anaplazmoze**, rodys virš 39 °C sukilusi temperatūra, apetito nebuvimas, depresija, viduriavimas, mieguistumas ir blužnies padidėjimas. Kai kuriais atvejais augintinis gali pradėti šlubuoti.

Erlichiozė

Ligos požymiai: karščiavimas, apetito ir svorio netekimas, nosies ir akių problemos.

Įsisiurbus erkei augintinis gali užsikrėsti ir **erlichioze**. Ši liga paprastai prasideda kartu su babezioze. Šunų erlichiozė pasireiškia keliomis stadijomis. Esant ūmiai stadijai, šuo gali pradėti karščiuoti, sumažėja apetitas ir svoris, atsiranda nosies ir akių problemos. Ūmi stadija gali praeiti savaime, be gydymo, per keletą savaitių, tačiau po jos vystosi poūminė stadija. Ligos požymių nesimato ir ši stadija gali tęstis nuo kelių mėnesių iki kelių metų. Šiuo laikotarpiu gyvūnai, kurių imuninė sistema yra pakankamai stipri, gali nugalėti ligą. Silpnesniems gyvūnams išsivysto lėtinė stadija. Tokiems augintiniams pasireiškia depresija, karščiavimas ir svorio netekimas, jų gleivinės yra blyškios, o pilvo sritis gali būti skausminga.

Laimo liga

Ligos požymiai: šlubavimas, sutrikusi širdies ir nervų sistemos veikla.

Borelioze, arba **Laimo liga**, dažniau suseraga jauni šunys. Šią ligą sukelia erkių platinamos spiralės formos bakterijos. Erkės perneša šią bakteriją savo organizme ir besimaitindamos šuns krauju jį užkrečia. Skirtingai nei žmonėms, gyvūnams besiplečiančios raudonos dėmės įkandimo vietoje nebūna. Daug Laimo liga sergančių šunų kenčia nuo pasikartojančio šlubavimo. Kitiems gali išsivystyti ūminis šlubumas, kuris trunka 3–4 dienas, tačiau kartojasi kas kelias dienas ar savaites, šlubuojant ta pačia ar kitomis kojomis. Kai kuriems šunims gali išsivystyti širdies ar nervų sistemos ligos. Infekcija linkusi atsinaujinti (ypač jei šuo turi nusilpusį imunitetą ar serga kitomis ligomis). Kai kuriems šunims ilgalaikis sąnarių skausmas gali tęstis dėl nevisškai išnaikintų parazitų kraujyje.

Viena pavojingiausių ligų žmonėms – **erkinis encefalitas**, nors ir labai retai, taip pat, erkei įsiurbus, gali pasireikšti ir šunims. Kraujo tyrimai gali parodyti, kad šuo užsikrėtęs, tačiau dažniausiai klinikiniai encefalito požymiai nepasireiškia.

6 BŪDAI, KAIP APSAUGOTI AUGINTINĮ NUO PARAZITŲ

Yra daug būdų, kurie gali padėti apsaugoti gyvūną nuo parazitų ir sunaikinti jau atsiradusius. Svarbu stebėti savo augintinį ir naudoti tinkamas priemones. Geriausias rezultatas pasiekiamas, kai naudojamas visas priemonių kompleksas.

1. Šukuokite kailį

Reguliarus kailio šukavimas padės augintiniui jaustis bei atrodyti gerai, o šeimininkas turės galimybę pastebėti parazitus. Specialios augintinių **šukos** turi smulkius dantukus, padedančius efektyviai pašalinti blusas, utėles bei susidariusius nešvarumus iš šunų ir kačių kailio. Jei šukuojant augintinį ant šukų pastebėjote juodas dėmeles, kurios sudrėkinus parausta, – pašalinkite blusų ekskrementus. Jei dėmelės baltos – iš kailio iššukavote blusų kiaušinėlius.

2. Maudykite augintinį

Iššukavus augintinio kailį, rekomenduojama gyvūną išmaudyti. Šampūnai yra puiki prevencinė ir parazitų naikinanti priemonė. Rinkitės kokybišką ir veiksmingą šampūną. Natūralūs gyvūnų šampūnai tik atbaido parazitus, šampūnai su specialiomis medžiagomis juos naikina. Maudynes pakartokite, nes vieno karto gali nepakakti.

3. Išrinkite antiparazitinį antkaklį

Veikimo laikas: 4–8 mėn.

Privalumai: apsaugo, naikina parazitus, ilgesnis veikimo laikas nei naudojant lašus, patogiu naudoti.

Kaip naudoti: antkaklį sekite taip, kad tarp jo ir augintinio kaklo liktų dviejų pirštų pločio tarpas. Jeigu antkaklis per ilgas, būtina patrumpinti, kad gyvūnas jo nekramtytų.

Antiparazitiniai antkakliai – labai patogios, lengvai naudojamos ir efektyvios priemonės nuo išorinių parazitų. Galima rinktis natūralius atbaidančius arba atbaidančius ir parazitus naikinančius antkaklius. Tokie antkakliai būna impregnuoti insekticidinėmis medžiagomis. Antkaklį augintiniui rinkite pagal jo svorį. Dažniausiai antiparazitiniai antkakliai nuo parazitų apsaugo nuo 4 iki 8 mėnesių.

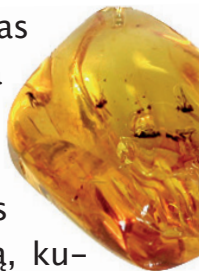

Viena iš natūralių priemonių yra **gintariniai antkakliai**. Gintaras – natūralus akmuo, turintis savybę įelektrinti kailį, todėl visi parazitai ir kenkėjai, pvz., blusos, negali pri-

kibti prie kailio, tad palieka keturko-
jį ramybėje. Įelektrintas kailiukas
tampa apsauga, neleidžiančia
jame įsikurti ir kitiems įvairiems
parazitams. Nuolat trindama-
sis į augintinio kailiuką gintaras
skleidžia specifinį dervos kvapą, ku-
ris atbaido erkes. Gintarinių antkaklių
privalumas yra tas, kad jie neskleidžia
nemalonaus, dažnai antiparazitiniams
antkakliams būdingo kvapo. Be to, to-
kiu antkakliu pasipuošęs augintinis at-
rodo stilingai.

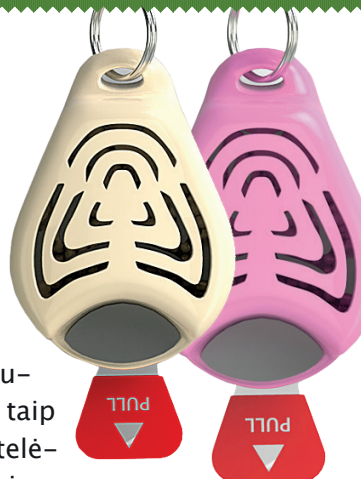

4. Prisekite pakabuką

Veikimo laikas: iki 12 mėn.

Privalumai: apsaugo nuo parazitų, be cheminių medžiagų, nekenksminga, nesukelia jokių kontraindikacijų, patogiu naudoti, yra įvairių spalvų, skirta ir augintiniams, ir žmonėms.

Kaip naudoti: prikabinkite prietaisą prie augintinio antkaklio. Ištraukite plastikinę plokštelę, taip įjungsite prietaise esančią ličio bateriją. Keturi mirktelėjimai reiškia, kad priemonė įjungta. Pakabuką žmonėms reikia tvirtinti prie drabužių spaustuku arba virvele, perveriama per specialiai padarytas angas, stengiantis neblokuoti ultragarsą skleidžiančių grotelių.

Pakabukai – dar viena efektyvi apsauga nuo parazitų. Vis labiau populiarėja specialūs pakabukai, skleidžiantys ultragarso bangas. Tai saugi, ekologiška ir veiksminga priemonė, nuo blusų ir erkių apsauganti net iki metų!

Ultragarso bangas skleidžiantys pakabukai skirti naminiams gyvūnams – šunims ir katėms. Taip pat tinka šuniukams ir kačiukams, besilaukiančioms ir žindančioms patelėms, vyresniems bei po ligos nusilpusiems gyvūnams.

Prietaisas skleidžia ultragarso impulsus, kurie yra nekenksmingi ir nepastebimi žmonėms bei gyvūnams, tačiau trikdo erkes, blusas, atbaido ir priverčia jas laikytis atokiau nuo gyvūnų. Priemonė netinka naudoti gyvūnams, kurie jau turi daug parazitų.

Tai visiškai ekologiška prevencinio pobūdžio priemonė, kuri neturi cheminių medžiagų ir nesukelia jokių kontraindikacijų.

Erkių aktyvumo sezonu rekomenduojama šį prietaisą laikyti nuolat prisegtą prie gyvūno antkaklio, net ir būnant namuose. Pakabukas pradeda veikti per 24 valandas po to, kai buvo aktyvintas. Jo veiksmingumas taip pat priklauso nuo kailio būklės ir nuo to, kaip stipriai parazitais užkrėsta augintinio aplinka. Veikimo diapazonas – apie 1,5 metro, tad pakabukas yra itin veiksmingas. Prietaisui nekenkia drėgmė, tačiau jis neatsparus vandeniui. Derėtų vengti tiesioginio sąlyčio su vandeniu, sudrėkusį prietaisą reikėtų išdžiovinti, kad nesugestų.

Šie ultragarsiniai pakabukai tinka bet kokio amžiaus gyvūnams. Katei ar šuniui tokį pakabuką galite parinkti net pagal spalvą.

Ultragarso bangas skleidžiantys pakabukai yra sukurti ir žmonėms. Juos saugu naudoti vaikams. Mažą, patogų pakabuką lengva prisiegti prie viršutinių rūbų. Stebėkite, kad aprangos detalės neuždengtų pakabuko. Taip bėgiojimas parke, miške, vaikų žaidimai sode jums nekels papildomų rūpesčių. Būsime ramūs išėję pasivaikščioti su savo augintiniu ar stovyklaujanti.

5. Naudokite lašus ir purškalus

Veikimo laikas: 1–2 mėn.

Privalumai: apsaugo, naikina parazitus, veikia greitai, nereikia antkaklio.

Kaip naudoti: lašiukus būtina lašinti ant sprando odos, praskleidus kailį, nes jie pradeda veikti tik įsigėrę į odą ir patekę į kraujotaką.

Lašų nuo parazitų galima įsigyti natūralių, kurių veikliosios medžiagos yra eteriniai aliejai ir natūralūs ekstraktai, bei su insekticidais. Natūralūs lašai parazitus tik atbaido, tad jeigu gyvūnas jų jau turi, patartina naudoti lašus, kurių sudėtyje esančios medžiagos nepageidaujamus kailio „gyventojus“ sunaikina. Lašus rinkitės pagal gyvūno amžių ir veislės dydį. Lašiukai ant odos dažniausiai tinkami naudoti augintiniams nuo 2 mėnesių amžiaus.

Naudojant lašiukus efektyvi apsauga nuo parazitų užtikrinama nuo 1 iki 2 mėnesių. Kai kuriuose lašinamuose preparatuose yra medžiagų, kurios veikia ir blusų kiaušinėlius, esančius aplinkoje.

Prieš vedant į lauką, augintinį galima išpurkšti ir specialiais antiparazitiniais **purškalais**, **aeroliais**. Pasirinkus šias priemones, jas rekomenduojama purkšti tiesiai ant kailio.

6. Išvalykite užkrėstas vietas

Reguliariai valykite augintinio guolį, narvą, krepšį ir kitas vietas, kuriose jūsų gyvūnas dažnai būna. Jei augintinis jau turi parazitų, reikėtų išvalyti ir kilimus, baldus bei kitus galimus parazitų židinius. Tam ypač tinka specialios **purškiamos antiparazitinės priemonės**.

Purškiklį reikia purkšti tiesiai ant užkrėstų paviršių, tačiau jo negalima tiesiogiai purkšti ant gyvūnų, žmonių, maisto.

Jei namai smarkiai apkrėsti ir blusų problema įsisenėjusi, patalpas būtina išpurkšti specialiomis priemonėmis ir palikti kelioms valandoms, kol namai išsivėdins. Būtinai išskalbkite augintinio guolį, patiesalą, pagalvėlę, žaislus.

KĄ DARYTI, JEI ĮSISIURBĖ ERKĖ?

Labai svarbu kiekvieną kartą grįžus iš lauko, šunį ar katę atidžiai apžiūrėti ir aptikus kuo greičiau ištraukti įsisiurbusią erkę. Neretai vien tai gali padėti išvengti ligos, nes, pavyzdžiui, boreliozės sukėlėjas į gyvūno kraują patenka erkei baigiant maitintis, tai yra, praėjus nuo įsisiurbimo 2–3 dienoms. Ypač gerai apžiūrėkite vietas aplink galvą ir kaklą, nes čia oda yra minkštesnė ir erkės patekusios ant kūno dažniausiai stengiasi judėti galvos link.

Prieš traukiant erkę negalima naudoti jokių riebalų ir kitų medžiagų, nes tai tik suintensyvina erkės mitybą. Saugiai erkę ištraukti padės specialus **erkių traukiklis** arba tą galite padaryti pincetu. Įsisiurbusią erkę reikia suimti pincetu kuo arčiau odos ir staigiu judesiu ištraukti.

Pastebėjus ligų požymius, būtina kuo greičiau kreiptis į veterinarijos gydytojus, nes laiku pradėjus gydyti, gyvūnai dažniausiai pasveiksta.

VASAROS PAVOJAI – UODAI, VAPSVOS IR BITĖS

Šiltėjant orui augintinius pradeda erzinti uodai. Kaip ir žmonėms, gyvūnams uodų įkandimai taip pat yra labai nemalonūs, kartais toks uodo įkandimas gali sukelti net alergiją. Norėdami apsaugoti augintinius nuo šių parazitų, stenkitės sunaikinti visas uodams veistis tinkamas vietas – stovinčio vandens vietas, senas bačkas, kibirus su vandeniu. Langai ir durys turėtų būti uždaryti arba jei laikomi atdari, juos reikėtų apdengti apsauginiais tinkleliais. Taip pat gyvūnui išpurkšti galite naudoti specialius purškalus, atbaidančius uodus.

Šunys ir katės iš prigimties yra smalsūs tyrinėtojai, todėl gamtoje dažnai nukenčia nuo vapsvų, bičių įgėlimų. Dažniausiai bičių įgėlimų pasitaiko ant gyvūno snukučio. Bėda ta, kad pastebėti įgėlimo vietą ant tankesnio ir vešlesnio kailio gali būti labai sunku, tanki pavilnė paslepia tinius ir žaizdeles. Tad kaip suprasti, kas nutiko augintiniui? Snukučio patinimai apie burną ar gerklę dažniausiai rodo, kad augintiniui įgėlė bitė ar vapsva.

Kaip gi augintiniui padėti? Pastebėjus, kad ištino augintinio snukis, pirmiausia mėginkite ieškoti įgėlimo vietos – jeigu įgėlė bitė, reikia pašalinti pasilikusį geluonį. Geriausia pirmoji pagalba – vandenyje sušlapinti sodos milteliai – tyrele patepkite įgėlimo vietą. Toks būdas neutralizuoja vabzdžių rūgštį, todėl sumažėja skausmas. Jeigu augintinis sugeltas stipriai, įgėlimų daugiau, tuomet reikia kuo skubiau gabenti pas veterinarą. Jei augintiniui sugėlė burną, gerklę – būtina nedelsiant kreiptis į veterinarą.

*Parengta pagal vet. gydytojų Kamilės AUSMANĖS
ir Dovilės NAUJOKAITĖS konsultacijas*

